

157. löggjafarþing 2025–2026.

Þingskjal x — x. mál.

Stjórnarfrumvarp.

Frumvarp til laga

um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs.

Frá atvinnuvegaráðherra.

I. KAFLI Um stofnunina.

1. gr.

Stofnunin.

Stofnunin er ríkisstofnun undir yfirstjórn ráðherra.

2. gr.

Hlutverk.

Stofnunin skal starfa að stjórnsýsluverkefnum á sviði sjávarútvegs, stjórnar fiskveiða, lagareldis, lax- og silungsveiði, fiskræktar, matvælamála, dýravelferðar og heilbrigði dýra og plantna svo sem nánar er kveðið á um í lögum.

Jafnframt skal stofnunin fylgjast með fiskverði og uppgjöri á aflahlut sjómanna og stuðla að réttu og eðlilegu uppgjöri á aflahlut sjómanna í samræmi við ákvæði laga um skiptaverð og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna.

Þá annast stofnunin jafnframt daglega stjórnsýslu samkvæmt lögum þessum, öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir og alþjóðlegum skuldbindingum sem snerta viðfangsefni stofnunarinnar.

3. gr.

Skipulag.

Ráðherra skipar forstjóra stofnunarinnar til fimm ára í senn. Skal hann hafa háskólamenntun sem nýtist í starfi. Forstjóri ber ábyrgð á starfsemi og rekstri stofnunarinnar, mótar helstu áherslur, verkefni og starfshætti og annast daglega stjórn hennar og ræður starfsmenn.

Stofnunin skal árlega gera áætlun um störf stofnunarinnar, birta skýrslu um starfsemi sína og setja stefnu um starfsemi sína og meginverkefni í samræmi við ákvæði laga um opinber fjármál.

Stofnunin starfrækir landamærastöðvar eftir þörfum til að hafa eftirlit með innflutningi búfjárafurða, sjávarafurða og lifandi ferskvatns- eða sjávardýra frá ríkjum utan Evrópska efnahagssvæðisins.

Hjá stofnuninni skal starfa yfirdýralæknir sem heyrir undir forstjóra. Hann skal vera menntaður dýralæknir. Yfirdýralæknir skal sinna þeim verkefnum sem honum eru falin í lögum og af forstjóra stofnunarinnar. Þá skal yfirdýralæknir vera fulltrúi Íslands í alþjóðasamskiptum á sviði dýraheilbrigðis og dýravelferðar.

Innan stofnunarinnar skal rekin sérstök eining með tilteknum starfsmönnum sem fara með hlutverk skv. lögum um skiptaverð og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna.

Ráðherra getur í reglugerð sett nánari ákvæði um skipulag og starfsemi stofnunarinnar.

4. gr.

Verkefni.

Stofnunin skal fara með stjórnýsly og eftirlit í samræmi við lög meðal annars á sviðum sjávarútvegs og stjórnar fiskveiða, lagareldis, lax- og silungsveiði, fiskræktar, matvæla, dýraheilbrigðis, dýravelferðar, jarðræktar, fôðurs, sóttvarna og viðbragðsáætlana, kjötmats og inn- og útflutningseftirlits.

Stofnunin skal einnig:

- a. veita ráðherra ráðgjöf um þá málaflokka sem falla undir starfssvið stofnunarinnar, þ.m.t. aðstoð við stefnumótun, undirbúning laga og stjórnvaldsfyrirmæla og alþjóðlegt samstarf,
- b. veita öðrum stjórnvöldum ráðgjöf og umsagnir um mál á starfssviði stofnunarinnar,
- c. vinna að samræmingu og skilvirkni opinbers eftirlits á starfssviði sínu,
- d. vinna að aðgengi fyrir íslenskar afurðir að erlendum mörkuðum,
- e. veita hagsmunaaðilum og almenningi fræðslu um málefni á starfssviði stofnunarinnar,
- f. annast söfnun, úrvinnslu og útgáfu upplýsinga á málefna­sviði stofnunarinnar,
- g. önnur verkefni sem stofnuninni eru falin með lögum, reglugerðum eða ákvörðun ráðherra.
- h. annast daglega stjórnýsly samkvæmt lögum þessum, öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir og alþjóðlegum skuldbindingumsem snerta viðfangsefni stofnunarinnar.

5. gr.

Samningar um afmörkuð verkefni og framkvæmd eftirlits.

Stofnuninni er heimilt að semja við aðra aðila um afmörkuð verkefni sem stofnuninni er falið að annast enda sé ekki um að ræða starfsemi sem felur í sér vald til að taka ákvarðanir er lúta að réttindum og skyldum aðila.

Ráðherra getur ákveðið að stofnunin skuli með samningi fela aðilum að annast afmarkaða hluta af lögbundnu eftirliti fyrir sína hönd. Ákvörðun um framsal eftirlits sem fellur undir gildissvið EES-samningsins skal þó tekin af stofnuninni.

Aðilar skv. 1. og 2. mgr. skulu eftir atvikum hafa fullnægjandi menntun, starfsréttindi eða viðeigandi faggildingu. Ráðherra er heimilt með reglugerð að mæla nánar fyrir um hvaða kröfur skuli gerðar hverju sinni til aðila sem fara með eftirlit.

Aðilar skv. 1. og 2. mgr. og starfsmenn þeirra eru bundnir þagnarskyldu skv. X. kafla stjórnýslylaga.

Um samning skv. 1. mgr. og 2. mgr. fer eftir 40. gr. laga um opinber fjármál, að því leyti sem strangari eða ítarlegri kröfur koma ekki fram í lögum þessum eða öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir og mæla fyrir um eftirlit.

6. gr.

Vinnsla persónuupplýsinga.

Stofnuninni er heimilt að vinna upplýsingar sem aflað er í eftirlitstilgangi eða til söfnunar, úrvinnslu og útgáfu upplýsinga á málefnasviði stofnunarinnar í samræmi við hlutverk hennar, að uppfylltum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

7. gr.

Gjaldskrá.

Ráðherra staðfestir, að fengnum tillögum stofnunarinnar, gjaldskrá fyrir þjónustu og eftirlit sem stofnuninni er falið að sinna samkvæmt lögum þessum og öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir. Gjaldskrá skal birt í B-deild Stjórnartíðinda.

8. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2027.

Við gildistöku laga þessara skulu Matvælastofnun, Fiskistofa og Verðlagsstofa skiptaverðs lagðar niður og tekur stofnunin við hlutverki, verkefnum, réttindum og skyldum, eignum og skuldbindingum stofnananna. Við gildistöku laga þessara falla úr gildi lög um Fiskistofu, nr. 36/1992 og lög um Matvælastofnun, nr. 30/2018.

Embætti Fiskistofustjóra, forstjóra Matvælastofnunar, forstöðumanns Verðlagsstofu skiptaverðs og embætti yfirdýralæknis eru lögð niður við gildistöku laga þessara.

II. KAFLI

Breytingar á lögum um matvæli, nr. 93/1995.

9. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnun“ í 5. gr. laganna og hvarvetna í öllum beygingarföllum í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnun.

10. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 4. gr. laganna:

24. tölul. 1. mgr. fellur brott.

Í stað orðanna „opinberir eftirlitsaðilar“ í 32. tölul. 1. mgr. 4. gr. laganna kemur: Stofnunin.

11. gr.

6. gr. laganna orðast svo:

Stofnunin annast opinbert eftirlit samkvæmt lögum þessum.

12. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 8. gr. a laganna:

Í stað orðanna „opinberir eftirlitsaðilar samkvæmt lögum þessum“ í 5. mgr. kemur: Stofnunin.

Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum“ í 6. mgr. kemur: Stofnuninni.

13. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 8. gr. c laganna:

- a. Í stað orðanna „hluteigandi opinberum eftirlitsaðila“ í öllum beygingarföllum í 1. og 2. mgr. kemur: stofnunin.
- b. Í stað orðsins „yfirvöldum“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: stofnuninni.
- c. Í stað orðsins „yfirvöld“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: stofnunina.

14. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „viðkomandi opinberum eftirlitsaðila“ í 1. mgr. kemur: stofnuninni.
- b. Í stað orðsins „heilbrigðisnefnd“ í 1. mgr. kemur: stofnuninni.
- c. Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum tvívegis í 2. mgr., í 3. mgr. og í 7. mgr. kemur í viðeigandi beygingarfalli: stofnun.

15. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 10. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „opinberir aðilar“ í 2. mgr. kemur: stofnunin.
- b. Í stað orðanna „Eftirlitsaðilar, sbr. IX. kafla laganna, geta“ í 2. málsl. 3. mgr. kemur: Stofnunin getur.
- c. Í stað orðanna „Eftirlitsaðilar skulu“ í 3. málsl. 3. mgr. kemur: Stofnunin skal.

16. gr.

Í stað orðsins „eftirlitsaðila“ í 3. mgr. 12. gr. laganna kemur: stofnuninni.

17. gr.

Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum að beiðni þeirra“ í 2. mgr. 13. gr. a laganna kemur: Stofnuninni að beiðni hennar.

18. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 14. gr. laganna:

- a. Í stað orðsins „heilbrigðisnefnd“ í 1. og 2. mgr. kemur: Stofnunin.
- b. Orðin „að undanskildum innflutningi, sbr. 6. gr. fellur brott.
- c. Í stað orðsins „eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum, þrívægis í 5. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

19. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 20. gr. laganna:

- a. mgr. orðast svo: Framleiðsla og dreifing matvæla er háð leyfi stofnunar.
- b. Í stað orðanna „Þeir sem annast leyfisveitingu geta“ í 3. mgr. kemur: Stofnunin getur.
- c. Í stað orðanna „viðkomandi eftirliti“ í 3. mgr. kemur: stofnuninni.

20. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 22. gr. laganna:

- a. 1. málsl. 1. mgr. orðast svo: Stofnunin fer með opinbert eftirlit með framleiðslu og dreifingu matvæla.
- b. 2., 4. og 5. málsl. 1. mgr. falla brott.
- c. 2.-5. mgr. fellur brott.

- d. Í stað orðanna „Opinbert eftirlit“ í 6. mgr. kemur: Eftirlit stofnunarinnar.
- e. Í stað orðanna „opinbers eftirlits“ í 1. málsl. 7. mgr. kemur: eftirlits stofnunarinnar.
- f. Í stað orðanna „Eftirlitsaðilar skulu“ í 2. málsl. 7. mgr. kemur: Stofnunin skal.
- g. 8., 9. og 11. mgr. falla brott.
- h. 10. mgr. orðast svo: Stofnunin skal skrá og birta upplýsingar um opinbert eftirlit á grundvelli laga þessara og reglugerða um þau efni sem settar um samkvæmt lögnum.

21. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 23. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum“ tvívegis í 1. mgr. kemur: Stofnuninni
- b. Í stað orðanna „opinbers eftirlitsaðila“ í 2. mgr. kemur: stofnunarinnar.
- c. Í stað orðanna „honum upplýsingar um starfsemi og ástand fyrirtækja á þann hátt sem hann ákveður“ í 2. mgr. kemur: upplýsingar um starfsemi og ástand fyrirtækja á þann hátt sem stofnunin ákveður.
- d. Í stað orðanna „opinberan eftirlitsaðila“ í 3. mgr. kemur: stofnunina.
- e. Í stað orðsins „hann“ í 3. mgr. kemur: stofnunin.
- f. Í stað orðanna „opinberu eftirliti“ í 5. mgr. kemur: eftirliti stofnunarinnar.

22. gr.

Í stað orðanna „Opinberum eftirlitsaðilum er heimilt að úthluta tilteknum opinberum“ í 23. gr. a laganna kemur: Stofnuninni er heimilt að úthluta tilteknum.

23. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 24. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í 1. mgr. kemur: stofnunin.
- b. Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum“ í öllum beygingarföllum í 1. og 3. málsl. 2. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.
- c. Í stað orðanna „Eftirlitsaðilar eru bundnir þagnarskyldu um atriði sem varða framleiðslu- og verslunarleynd sem þeir kunna“ í 3. mgr. kemur: Stofnunin er bundin þagnarskyldu um atriði sem varða framleiðslu- og verslunarleynd sem stofnunin kann.
- d. Orðið „Heilbrigðisnefnd“ í 4. mgr. fellur brott.

24. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 25. gr. laganna:

- Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum“ í öllum beygingarföllum í e. og g. liðum 1. mgr., 4. og 6. mgr. og í 2. málsl. 8. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.
- Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum í 3. og 7. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.
- 2. málsl. 4. mgr. fellur brott.
- Í stað orðanna „opinbers eftirlitsaðila vegna eftirlits sem hann“ í lokamálgrein kemur: stofnunarinnar vegna eftirlits sem hún.

25. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 27. gr. a laganna:

Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili lagt fyrir stjórnanda matvælafyrirtækis að hann tilkynni honum“ í 1. mgr. kemur: stofnunin lagt fyrir stjórnanda matvælafyrirtækis að hann tilkynni stofnuninni.

Í stað orðanna „opinbers eftirlitsaðila“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: Stofnunarinnar.

26. gr.

6. mgr. 27. gr. b fellur brott.

27. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 27. gr. e laganna:

1. mgr. orðast svo: Til að tryggja að stofnunin fari að tilskildum ákvæðum laga þessara og stjórnvaldsreglum settum samkvæmt þeim skal stofnunin framkvæma innri úttektir eða láta framkvæma slíkar úttektir og gera viðeigandi ráðstafanir í ljósi niðurstaðna úr úttektunum.

Í stað orðanna „opinberu eftirliti“ í 2. mgr. kemur: eftirliti samkvæmt lögum þessum.

28. gr.

Í stað orðanna „opinbers eftirlits“ í 27. gr. f laganna kemur: eftirlits á grundvelli laga þessara.

29. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 28. gr. a laganna:

Í stað orðanna „skulu hluteigandi opinberir eftirlitsaðilar“ í 1. mgr. kemur: skal stofnunin.

Í stað orðanna „opinbers eftirlitsaðila“ í 2. málsl. 1. mgr. kemur: stofnunarinnar.

Í stað orðanna „Eftirlitsaðilar skulu“ í 4. mgr. kemur: Stofnunin skal.

30. gr.

Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum í 1. og 2. málsl. 1. mgr. og í 3. mgr. 29. gr. laganna kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

31. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 30. gr. laganna:

Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum í 1., 3., 4. og 5. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

Í stað orðanna „opinberir eftirlitsaðilar leggja hald á matvæli er þeim“ í 3. mgr. 30. gr. kemur: stofnunin leggur hald á matvæli er henni.

32. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 30. gr. a laganna:

Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum í 1. og 4. málsl. 1. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

Orðin „en dagsektir sem heilbrigðisnefndir sveitarfélaganna ákveða skulu renna til rekstraraðila heilbrigðiseftirlits á viðkomandi svæði“ í 2. málsl. 1. mgr. falla brott.

Í stað orðanna „viðkomandi opinberum eftirlitsaðila“ í 4. málsl. 1. mgr. kemur: stofnuninni.

33. gr.

Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum tvívegis í 1. mgr., tvívegis í 2. mgr. og í 3. mgr. 30. gr. b laganna kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

34. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 30. gr. c laganna:

- a. Orðin „en tilkynna skal það hlutaðeigandi heilbrigðisnefnd“ í 1. mgr. 30. gr. c. falla brott.
- b. 2. málsl. 2. mgr. fellur brott.
- c. Orðin „og heilbrigðisnefndir“ í 3. málsl. 2. mgr. falla brott.

35. gr.

30. gr. e. laganna fellur brott.

36. gr.

Í stað orðanna „Opinberir eftirlitsaðilar geta“ í 1. mgr. 30. gr. f laganna kemur: Stofnunin getur.

III. KAFLI

Breytingar á lögum um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru nr. 22/1994.

37. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnun“ í x. gr. laganna og hvarvetna í öllum beygingarföllum í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

38. gr.

2. – 4. mgr. 3. gr. laganna falla brott.

39. gr.

2. mgr. 6. gr. c laganna orðast svo: Til að tryggja að stofnunin fari að ákvæðum laga þessara og stjórnvaldsreglum settum samkvæmt þeim skal stofnunin framkvæma innri úttekt eða láta framkvæma úttekt á stofnuninni og gera viðeigandi ráðstafanir í ljósi niðurstaðna úr úttektum.

40. gr.

Í stað orðanna „opinberum eftirlitsaðilum“ í 2. málsl. 1. mgr. 7. gr. j laganna kemur: stofnuninni.

41. gr.

Orðið „Heilbrigðisnefnd“ í 3. mgr. 8. gr. laganna fellur brott.

IV. KAFLI

Breyting á lögum um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu, nr. 130/2014.

42. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnun“ í x. gr. laganna og hvarvetna í öllum beygingarföllum í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnun.

43. gr.

9. töluliður 1. mgr. 3. gr. orðast svo: *Opinber eftirlitsaðili* er stofnun.

44. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 29. gr. laganna:

- a. Fyrirsögn greinarinnar verður: *Eftirlit stofnunar*.
- b. Í stað orðanna „Matvælastofnun og heilbrigðisnefndir sveitarfélaga hafa“ í 1. málsl. 1. mgr. kemur: Stofnunin hefur.
- c. Í stað orðanna „Heilbrigðisnefndir sveitarfélaganna sinna jafnframt“ í 2. málsl. 1. mgr. kemur: Stofnunin hefur einnig.
- d. 3. mgr. fellur brott.
- e. 2. og 4. málsl. 4. mgr. falla brott.

45. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 30. gr. laganna:

- a. 1. og 2. mgr. falla brott.
- b. Í stað orðanna „opinber eftirlitsaðili“ í öllum beygingarföllum í 3., 4. og 5. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

46. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 32. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „opinberra eftirlitsaðila og gefur hann út gjaldskrá fyrir eftirlit Matvælastofnunar“ í 1. málsl. 3. mgr. kemur: stofnunarinnar og gefur hann út gjaldskrá.
- b. Síðari málslíður 3. mgr. fellur brott.
- c. Í stað orðanna „Opinberum eftirlitsaðilum“ í 2. málsl. 5. mgr. kemur: Stofnuninni.

47. gr.

Orðin „og heilbrigðisnefndir sveitarfélaga“ í öllum beygingarföllum í 1. og 2. mgr. 33. gr. laganna falla brott.

48. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 34. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „og heilbrigðisnefndir sveitarfélaga geta“ í 1. mgr. kemur: getur.
- b. Orðin „og heilbrigðisnefnda sveitarfélaga“ í 4. mgr. falla brott.
- c. Orðin „og heilbrigðisnefnda sveitarfélaga“ í 1. málsl. 7. mgr. falla brott.
- d. Í stað orðanna „og heilbrigðisnefndir sveitarfélaga tilkynna“ í 2. málsl. 7. mgr. kemur: tilkynnir.

V. KAFLI

Breyting á lögum um Verðlagsstofu skiptaverðs og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna, nr. 13/1998.

49. gr.

Í stað orðanna „Verðlagsstofu skiptaverðs“ í 2. mgr. 1. gr., og „Stofan“ í 3. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli og höfuðstaf: stofnunin.

50. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 1. gr. laganna:

- a. 1. mgr. orðast svo: Það er hlutverk stofnunarinnar að fylgjast með fiskverði og uppgjöri á aflahlut sjómanna og stuðla að réttu og eðlilegu uppgjöri á aflahlut sjómanna eins og nánar er kveðið á um í lögum þessum.
- b. 3. mgr. fellur brott.

51. gr.

2. gr. laganna orðast svo:

Innan stofnunarinnar skal rekin sérstök eining með tilteknum starfsmönnum sem fara með hlutverk skv. lögum þessum.

Ráðherra er heimilt að semja við fagaðila um almenna öflun og úrvinnslu gagna skv. 3. gr.

52. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofa og“ í 1. mgr. 4. gr. laganna, kemur: öllum.

53. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 5. gr. laganna:

- a. Á eftir orðunum „einstakra mála“ í 1. málsl. 1. mgr., kemur: og úrtakskannanir.
- b. Á eftir orðunum „einstakra mála“ í 2. málsl. 1. mgr., kemur: og úrtakskannanir.
- c. Á eftir orðunum „einstökum málum,“ í 2. málsl. 4. mgr., kemur: úrtakskannana,.
- d. Á eftir 4. mgr. kemur ný málsgrein, svohljóðandi: Stofnuninni er heimill rafrænn aðgangur að upplýsingakerfum töllyfirvalda um útflutningsverð á fiski og afurðaverði vegna eftirlits skv. lögum þessum. Þannig skal stofnunin fylgjast með og bera saman upplýsingar um útflutningsverð fisks og afurða í opinberum skráningum og þeim upplýsingum sem útgerðir og útflutningsaðilar senda stofnuninni.

Stofnunin og starfsmenn hennar skulu meðhöndla upplýsingar, sem veittar eru samkvæmt þessari grein, í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Stofnunin og starfsmennirnir bera jafnframt sömu þagnarskyldu og starfsmenn töllyfirvalda samkvæmt ákvæðum tollalaga.

54. gr.

1. málsl. 1. mgr. 6. gr. a. laganna orðast svo: Í tilefni af framsali aflamarks skv. 15. gr. laga nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða, skal stofnunin staðfesta að fyrir liggi samningur útgerðar og áhafnar um fiskverð til viðmiðunar hlutaskiptum sem fullnægir kröfum laga þessara.

55. gr.

Við 1. málsl. 1. mgr. 18. gr. laganna bætist: hvað varðar verkefni laga þessara.

56. gr.

Heiti laganna verður: **Lög um skiptaverð og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna.**

VI. KAFLI

Breyting á lögum um stjórn fiskveiða, nr. 116/2006.

57. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 3. mgr. 6. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögunum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

58. gr.

Orðin „Verðlagsstofu skiptaverðs“ í 4. málsl. 2. tölul. 4. mgr. 6. gr., og í 4. málsl. 3. mgr. 15. gr. laganna falla brott.

59. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga nr. 36/1992, um Fiskistofu, með síðari breytingum.“ í 4. málsl. 6. mgr. 8. gr., 10. mgr. 10. gr., 8. málsl. 6. mgr. 12. gr. og 3. og 5. málsl. 3. mgr. 15. gr. laganna, og orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga um Fiskistofu, nr. 36/1992.“ í 4. málsl. 7. mgr. 8. gr. laganna kemur: Stofnunin, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs.

60. gr.

Á eftir 16. gr. laganna kemur ný grein, 16. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs setja gjaldskrá vegna útgáfu allra veiðileyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna úthlutunar og flutnings aflamarks og aflahlutdeildar, útgáfu vottorða, sendingu tilkynninga, sjóstangaveiðimóta, frístundaveiða, gagnavinnslu, aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjalddaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar. Þrátt fyrir ákvæði 2. málsl. 2. mgr. skulu gjöld fyrir veiðileyfi greidd áður en leyfi er gefið út.

61. gr.

Á eftir 18. gr. laganna kemur ný grein, 18. gr. a, svohljóðandi:

Eftirlitsmönnum stofnunarinnar er heimilt að nota fjarstýrð loftför í eftirlitsstörfum sínum sem eru búin myndavélum til upptöku eða annan fjarstýrðan búnað sem getur safnað upplýsingum, m.a. með neðansjávarförum. Skal gæta þess að einungis sé rafrænt eftirlit eða vöktun á þeim stöðum sem nauðsynlegt er talið vegna almannahagsmuna og til þess að eftirlitsmenn stofnunarinnar geti uppfyllt eftirlitsskyldu sína. Stofnunin skal tilkynna með opinberum hætti eða á vefsíðu sinni um fyrirhugað eftirlit með fjarstýrðum búnaði.

Persónuupplýsingum sem safnast við rafrænt eftirlit eða vöktun skal eytt þegar ekki er lengur málefnaleg ástæða til að varðveita þær en í síðasta lagi þegar heimild til að beita viðurlögum við háttsemi fellur niður. Verði eftirlitsmenn stofnunarinnar áskynja um ætlað brot gegn lögum á málefnasviði stofnunarinnar í upplýsingum sem verða til við rafrænt eftirlit eða vöktun er stofnuninni heimilt að varðveita upplýsingarnar þar til máli telst lokið. Hafi máli lokið með beitingu stjórnsluviðurlaga telst því lokið þegar frestur til að höfða dómsmál er runninn út eða endanlegur dómur hefur fallið um það.

Stofnuninni er heimil vinnsla persónuupplýsinga, þar á meðal upplýsinga sem verða til við rafrænt eftirlit eða vöktun og um eignarhald útgerðarféлага og annarra upplýsinga sem stofnuninni berast og eru nauðsynlegar í þágu lögbundins eftirlits stofnunarinnar, í þeim tilgangi að sinna lögbundnu hlutverki sínu samkvæmt lögum á sviði fiskveiðistjórnar, að uppfylltum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Stofnuninni er ekki heimilt að láta í té upplýsingar sem verða til við rafrænt eftirlit eða vöktun nema til lögreglu vegna rannsóknar á ætluðu broti.

Stofnuninni er heimilt að eiga samstarf við útgerðaraðila um rafræna vöktun í fiskiskipum. Sé slíkt fyrirkomulag í skipi skal eftirlitsmönnum vera heimill aðgangur að þeim upplýsingum sem til verða við rafrænt eftirlit eða vöktun um borð, til söfnunar og úrvinnslu.

VII. KAFLI

Breyting á lögum um umgengni um nytjastofna sjávar, nr. 57/1996

62. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga nr. 36/1992, um Fiskistofu, með síðari breytingum.“ í 3. málsl. 5. mgr. 5. gr., 4. málsl. 2. mgr. 6. gr., 4. málsl. 2. mgr. 13. gr., 8. málsl. 1. mgr. 14. gr. og 1. mgr. 16. gr. laganna, og orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga um Fiskistofu, nr. 36/1992.“ í 4. málsl. 3. mgr. 13. gr. laganna kemur: Stofnunin, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs.

63. gr.

Á eftir 30. gr. laganna kemur ný grein, 30. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna úttekta á vigtunaraðilum, sendingu tilkynninga, eftirlits vegna frávika, eftirlits vegna ítrekaðra brota og eftirlits með löndun erlendis, gagnavinnslu, aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar.

VIII. KAFLI

Breyting á lögum um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands, nr. 79/1997

64. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 1. málsl. 1. mgr. 6. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: stofnunin.

65. gr.

Á eftir 14. gr. laganna kemur ný grein, 14. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna leyfa til notkunar tiltekinna veiðarfæra, gagnavinnslu, aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar. Þrátt fyrir ákvæði 2. málsl. 2. mgr. skulu gjöld fyrir veiðileyfi greidd áður en leyfi er gefið út.

IX. KAFLI

Breyting á lögum um fiskveiðar utan lögsögu Íslands, nr. 151/1996

66. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 1. málsl. 1. mgr. 8. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

67. gr.

Á eftir 18. gr. laganna kemur ný grein, 18. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna úthlutunar aflamarks og aflahlutdeildar, útgáfu vottorða, sendingu tilkynninga, gagnavinnslu og aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar. Þrátt fyrir ákvæði 2. málsl. 2. mgr. skulu gjöld fyrir veiðileyfi greidd áður en leyfi er gefið út.

X. KAFLI

Breyting á lögum um veiðar og vinnslu erlendra skipa í fiskveiðilandhelgi Íslands, nr. 22/1998

68. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 3. málsl. 3. mgr. 3. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögunum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

69. gr.

Á eftir 16. gr. laganna kemur ný grein, 16. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna sendingu tilkynninga, gagnavinnslu, aðgang að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar. Þrátt fyrir ákvæði 2. málsl. 2. mgr. skulu gjöld fyrir veiðileyfi greidd áður en leyfi er gefið út.

XI. KAFLI

Breyting á lögum um vinnslu afla um borð í skipum, nr. 54/1992

70. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 2. mgr. 1. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögunum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

71. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga nr. 36/1992, um Fiskistofu, með síðari breytingum.“ í 3. málsl. 1. mgr. 5. gr. laganna kemur: Stofnuninni, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs.

72. gr.

Á eftir 6. gr. laganna kemur ný grein, 6. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar.

XII. KAFLI

Breyting á lögum um lax- og silungsveiði, nr. 61/2006

73. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofa“ í 3. mgr. 4. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

74. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 4. gr. laganna:

a. 1. mgr. orðast svo: Stofnunin fer með framkvæmd stjórnsýslu og eftirlits samkvæmt lögum þessum.

b. Heiti greinarinnar verður: „Stjórnsýsla.“

75. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofu, sbr. 5. gr. laga nr. 36/1992, um Fiskistofu, með síðari breytingum.“ í 2. málsl. 4. mgr. 33. gr. laganna kemur: Stofnunarinnar, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs.

76. gr.

Á eftir 56. gr. laganna kemur ný grein, 56. gr. a, svohljóðandi:

Ráðherra skal, sbr. lög um sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, setja gjaldskrá vegna útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits skv. lögum þessum, svo og vegna útgáfu vottorða, sendingu tilkynninga, birtingu arðskráa og samþykkt á Lögbirtingablaði, gagnavinnslu, aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður.

Stofnunin annast innheimtu gjalda samkvæmt lögum þessum. Gjöldin skulu greidd samkvæmt reikningi sem gefinn skal út eftir að viðkomandi þjónusta eða eftirlit fer fram. Gjaldldagi er við útgáfu reiknings og eindagi 15 dögum síðar. Sé gjald greitt eftir eindaga reiknast dráttarvextir á greiðsluna frá gjaldldaga í samræmi við lög um vexti og verðtryggingu. Innheimta má gjöld samkvæmt þessari grein með fjárnámi án undangengins dóms eða sáttar.

XIII. KAFLI

Breyting á lögum um fiskeldi, nr. 71/2008

77. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnun“ í 1. mgr. 4. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

78. gr.

Í stað orðanna „Fiskistofu, Matvælastofnun“ í 1. mgr. 6. gr. og 1. mgr. 13. gr. laganna kemur: Stofnunarinnar.

79. gr.

Orðin „Fiskistofu,“ í 2. mgr. 7. gr. laganna og orðin „Matvælastofnun,“ í 1. mgr. 19. gr. laganna falla brott.

80. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofa“ í 2. málsl. 1. mgr. 13. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

XIV. KAFLI

Breyting á lögum um varnir gegn fisksjúkdómum, nr. 60/2006.

81. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnunar“ í 1. mgr. 4. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunar.

82. gr.

2. málsl. 2. mgr. 4. gr. laganna orðast svo: Ráðherra skipar þriggja manna fisksjúkdómanefnd: einn samkvæmt tilnefningu Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, sem jafnframt skal vera formaður nefndarinnar, einn samkvæmt tilnefningu Hafrannsóknastofnunar og einn samkvæmt tilnefningu stofnunar. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Stofnunin skal hafa forgöngu um að stundaðar séu fisksjúkdómarannsóknir og gera tillögur til ráðherra um aðferðir til varnar gegn útbreiðslu fisksjúkdóma, sem getur um í lögum þessum, og annað er að fisksjúkdómum lýtur.

XV. KAFLI**Breytingar á lögum um skeldýrarækt, nr. 90/2011.**

83. gr.

4. gr. laganna orðast svo:

Ráðherra fer með yfirstjórn mála samkvæmt lögum þessum en framkvæmd stjórnsýslunnar er að öðru leyti í höndum stofnunar sem hefur eftirlit með því að ákvæðum laganna sé framfylgt. Einnig hefur stofnunin eftirlit með veiðum skeldýra til áframhaldandi ræktunar, vigtun og skráningu sjávarafila í samræmi við lög og stjórnvaldsfyrirmæli sem gilda á hverjum tíma. Þá skal stofnunin halda utan um upplýsingar sem varða veiði skeldýra á hverjum tíma, svo sem hvaða aðilar stunda veiðarnar, aflabrögð og hvar skeldýranna er aflað. Þá skal stofnunin hafa eftirlit með því að veiði á skeldýrum sé einungis stunduð á svæðum sem flokkuð hafa verið af stofnuninni. Landhelgisgæsla Íslands annast eftirlit með skeldýraræktarbúnaði á hafi úti.

84. gr.

Í stað orðsins „Fiskistofu“ í 1. mgr. 5. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

85. gr.

Orðin „Matvælastofnunar,“ í 2. mgr. 5. gr. laganna falla brott.

86. gr.

Orðin „Matvælastofnunar,“ í 6. gr. laganna falla brott.

87. gr.

Í stað orðsins „Matvælastofnun“ í 1. mgr. 7. gr. laganna, og sömu orða hvarvetna í öllum beygingarföllum annars staðar í lögnum kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Stofnunin.

88. gr.

Orðin „Fiskistofu,“ í 2. mgr. 7. gr. laganna falla brott.

89. gr.

Orðin „Matvælastofnunar,“ í 19. gr. laganna falla brott.

XVI. KAFLI

Breyting á lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996

90. gr.

Orðin „yfirdýralæknir og“ í 12. tl. 1. mgr. 22. gr. falla brott.

XVII. KAFLI

Breytingar á öðrum lögum.

Þessi kafli er enn í vinnslu.

Ákvæði til bráðabirgða.

Staða forstjóra Matvælastofnunar, Fiskistofustjóra, forstöðumanns Verðlagsstofu skiptaverðs og embætti yfirdýralæknis, sem og öll önnur störf hjá framangreindum stofnunum eru lögð niður frá og með 1. janúar 2027. Starfsfólk Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, öðru en forstjóra Matvælastofnunar, Fiskistofustjóra og forstöðumanns Verðlagsstofu skiptaverðs, sem var í starfi við gildistöku laga þessara og sinnir þeim verkefnum sem færast til nýrrar stofnunar samkvæmt lögum, og uppfylla hæfisskilyrði og önnur lögbundin skilyrði til starfsins, skal eiga forgangsrétt til starfa í stofnuninni þegar hún tekur til starfa.

Einnig skal starfsfólk heilbrigðisnefnda sveitarfélaga, sem unnið hefur við eftirlit með matvælum, og uppfyllir lögbundin skilyrði til starfsins sem og skilyrði laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996, eiga forgangsrétt til starfa hjá nýrri stofnun. Ákvæði þetta á ekki við um starfsfólk heilbrigðisnefnda sveitarfélaga sem eingöngu hefur sinnt eftirliti með hollustuháttum og mengunarvörnum eða öðrum störfum hjá heilbrigðisnefndum. Sækist fleiri eftir starfi hjá stofnunni en fjöldi stöðugilda við eftirlit með matvælum skal fara fram mat á hæfni þeirra sem sækjast eftir starfi.

Starfsfólk Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs sem ráðið verður til starfa hjá nýrri stofnun heldur réttindum sem það hefur áunnið sér til námsleyfis og um lengdan uppsagnarfrest samkvæmt kjarasamningum þar sem miðað er við samfellt starf hjá sömu stofnun.

Um rétt starfsfólks til starfa hjá nýrri stofnun fer eftir ákvæðum laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996. Ákvæði um auglýsingaskyldu í 7. gr. laga nr. 70/1996 gilda ekki við ráðstöfun starfa samkvæmt þessu ákvæði til bráðabirgða.

Þrátt fyrir ákvæði 8. gr. er ráðherra heimilt að skipa forstjóra nýrrar stofnunar fyrir gildistöku þessara laga og skal hann hafa heimild til að undirbúa gildistöku laganna og starfsemi nýrrar stofnunar.

Þrátt fyrir ákvæði 8. gr. er Fiskistofu og Matvælastofnun heimilt að samkeyra gagnagrunna eftir samþykkt laga þessara.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Frumvarp þetta er samið í atvinnuvegaráðuneytinu.

Í stjórnarsáttmála ríkisstjórnar Samfylkingar, Viðreisnar og Flokks fólksins kemur fram að eitt af forgangsverkefnum ríkisstjórnarinnar verði að hagræða, einfalda stjórnsýslu og sameina stofnanir. Vorið 2025 óskað atvinnuvegaráðherra eftir því að unnin yrði fýsileikagreining á mögulegri sameiningu Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverð í eina stofnun. Matvælastofnun og Fiskistofa sinna báðar opinberu eftirliti, Matvælastofnun annast eftirlit á sviði landbúnaðar, dýravelferðar og matvælaframleiðslu og Fiskistofa annast eftirlit varðandi afla og löndun auk afmarkaðs hlutverks við stjórn fiskveiða. Við gerð fýsileikagreiningar var einnig litið til hlutverks Verðlagsstofu skiptaverðs og matvælaeftirlits heilbrigðisnefnda sveitarfélaga.

Umfangsmikil greiningarvinna átti sér stað þar sem meðal annars var rýnt í ferla, fjármál, mannauð og tækifæri til umbóta. Vinnan byggði meðal annars á viðtölum og greiningum á starfsemi stofnananna. Það var niðurstaða fýsileikagreiningar að fjölmörg tækifæri væru til samþættingar og samstarfs í verkefnum þessara stofnanna. Mikil líkindi eru í mörgum viðfangsefnum og starfsstöðvar reknar á svipuðum stöðum á landinu. Tækifæri eru til staðar til þess að efla stjórnsýsluna og styrkja faglegar stöðir eftirlitsins. Helsti ábati þess að sameina stofnanirnar er heilstæð nálgun við eftirlit á sviði matvæla og fiskveiða, en með sameinaðri stofnun er unnt að samræma verklag og ferla, einkum varðandi leyfisveitingar og eftirlit. Það eykur gagnsæi, dregur úr skrifræði og bætir þjónustu. Stærri stofnun getur boðið upp á öflugt þekkingarsamfélag með sérhæfðum teyllum og markvissari og faglegri þróun starfsmanna. Aukin tækifæri skapast í að efla sérfræðiþekkingu starfsfólks um allt land með öflugum starfstöðvum.

Verðlagsstofa skiptaverðs verður lögð niður en verkefni hennar verða hluti af nýrri stofnun og munu þau verða unnin innan sérstakrar einingar þar sem fylgst er með fiskverði og uppgjöri á aflahlut sjómanna.

Um árabíl hefur eftirlit með matvælum verið til skoðunar en Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur frá árinu 2010 ítrekað gert athugasemdir við annmarka á skipulagi eftirlits hér á landi hvað varðar samræmingu milli eftirlitsaðila á sviði matvæla. Í júlí 2024 sendi ESA íslenskum stjórnvöldum formlegt áminningarbréf þar sem farið er fram á að opinbert eftirlit á sviðum matvæla, fódurs og dýraheilbrigðis fari fram á skilvirknan hátt og í samræmi við EES reglur. Er frumvarpi þessu meðal annars ætlað að bregðast við athugasemdum ESA og tryggja að opinbert eftirlit sé í samræmi við EES samninginn. Meginmarkmið með opinberu eftirliti er að tryggja að ákvæðum laga og reglugerða sé framfylgt í eftirlitsskyldri starfsemi. Hlutverk opinbers eftirlits þarf að vera skýrt, með áherslu á að samræna með reglubundnu eftirliti að kröfur laga og reglugerða séu uppfylltar.

Í frumvarpi því sem hér er lagt fram er lagt til að til verði ný stofnun sem taki við starfsemi Matvælastofnunar, Fiskistofu, Verðlagsstofu skiptaverðs og að matvælaeftirlit færist frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Með nýrri öflugri stofnun verður þjónusta við atvinnulíf einfaldari og skilvirkari, með færri samskiptaleiðum og skýrari ferlum. Samhliða því er lagt til að Matvælastofnun, Fiskistofa og Verðlagsstofa skiptaverð verði lagðar niður.

2. Tilfni og nauðsyn lagasetningar.

2.1. Sameining stofnana

Ákvörðun atvinnuvegaráðherra um sameiningu Fiskistofu, Matvælastofnunar og Verðlagsstofu skiptaverðs var tekin í kjölfar fýsileikagreiningar sem unnin var að beiðni

atvinnuvegaráðherra. Meðal annars rýnt var í ferla, fjármál, mannauð og tækifæri til umbóta. Niðurstöður staðfestu að tækifæri eru til staðar til að efla stjórnsýsluna og styrkja faglegar stoðir eftirlitsins. Gert er ráð fyrir að sameinuð stofnun verði sterk stjórnsýsla og eftirlitsstofnun sem stendur fyrir öflugt fagstarf, virkri þátttöku í rannsóknum og þróun í starfi. Mikil líkindi eru í mörgum viðfangsefnum og samþættingartækifæri eru mikil. Stefnt er að því að efla starfsemi á landsbyggðinni en gert er ráð fyrir öflugum starfsstöðum víða um land. Leitast verður við að byggja upp sterkar faglegar starfsstöðvar sem veita þjónustu í heimabyggð, þannig að sérfræðiþekking og ákvarðanataka haldist í nærumhverfinu. Þá er einnig lögð áhersla á úrbætur í upplýsingatækni. Hluti af verkefninu felur í sér að efla upplýsingatækni en með því má einfalda vinnu starfsfólks, minnka handvirkar skráningar, samræma kröfur og ferla og gera samskipti við viðskiptavinum markvissari meðal annars með aukinni stafrænni þjónustu.

Við sameiningu er lögð höfuðáhersla á að samræma vinnubrögð þannig að unnið sé eftir sömu verkferlum og viðmiðum óháð staðsetningu. Þetta bætir þjónustu þeirra sem hennar njóta og stuðlar að skýrari vinnubrögðum. Stefnt er að vinnustað þar sem gagnsæi ríkir og ferlar eru staðlaðir.

2.2. Flutningur matvælaeftirlits frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga

Haustið 2025 kynnti atvinnuvegaráðherra, ásamt umhverfis-, orku- og loftslagsmálaráðherra áform um einföldun regluverks, þar sem gert er ráð fyrir að færa eftirlit með matvælaframleiðslu, hollustuháttum og mengunarvörnum til viðeigandi ríkisstofnana. Í kjölfar fýsileikagreiningar sameiningar Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs var ákveðið að flutningur matvælaeftirlits frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga yrði hluti af frumvarpi atvinnuvegaráðherra um nýja stofnun.

Matvælaeftirlit hefur verið til skoðunar í allmörg ár. Komið hafa fram fjölmargar ábendingar um að núverandi fyrirkomulag við eftirlit með matvælum sé gallað. Hefur Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) frá árinu 2010 ítrekað gert athugasemdir við annmarka á skipulagi opinbers eftirlits hér á landi hvað varðar samræmingu milli eftirlitsaðila á sviði matvæla. Athugasemdirnar snúa meðal annars að því að Ísland hafi ekki uppfyllt skyldur sínar skv. EES-reglum um opinbert eftirlit með matvælum með því að tryggja ekki skilvirka samræmingu á milli þeirra aðila sem sjá um opinbert eftirlit á Íslandi. Miðlægar stofnanir hafa í dag yfirumsjónarhlutverk, en skortir úrræði til að koma á samræmdu eftirlitskerfi. Í júlí 2024 sendi ESA íslenskum stjórnvöldum formlegt áminningarbréf þar sem farið er fram á að opinbert eftirlit á sviðum matvæla, fódurs og dýraheilbrigðis fari fram á skilvirknan hátt og í samræmi við EES reglur.

Árið 2020 vann KPMG skýrslu að beiðni þáverandi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra í samstarfi við umhverfis- og auðlindaráðherra sem fjallar bæði um matvælaeftirlit og hollustuháttaeftirlit. Helstu niðurstöður greiningarinnar voru m.a. að eftirlitið væri í höndum 12 stjórnvalda og ekki hefði tekist að samræma framkvæmd eftirlitsins að öllu leyti. Þá væri verklag við skjalastjórnun og upplýsingasöfnun ekki að fullu samræmt og alls fimm tegundir gagnagrunna notaðar við framkvæmd eftirlits. Taldi KPMG nauðsynlegt að bregðast við skorti á stöðluðu verklagi og skráningu til að tryggja að framkvæmd eftirlits uppfylli ákvæði gildandi laga og til að hægt sé að meta skilvirkni með fullnægjandi hætti.

Í október 2022 skipaði umhverfis-, orku og loftslagsráðherra, að undangengnu samráði við matvælaráðuneytið, starfshóp sem hafði það hlutverk að leggja til nýtt fyrirkomulag að eftirliti með hollustuháttum og mengunarvörnum og matvælum. Starfshópurinn skilaði skýrslu þann 17. október 2023 þar sem fram kemur að ósamræmi í eftirliti sé mikið, stjórnsýsla flókin og

að yfirsýn skorti. Starfshópurinn setti fram tillögur að sviðsmyndum, en megingtillaga starfshópsins var að allt opinbert eftirlit á grundvelli laga um matvæli og laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, auk tengdrar löggjafar, yrði á hendi ríkisins, þannig að eftirliti með hollustuháttum og mengunarvörnum yrði fært til Umhverfis- og orkustofnunnar og eftirlit með matvælum yrði fært til Matvælastofnunar. Lagði starfshópurinn áherslu á að lagabreytingar um tilfærslu eftirlitsverkefna nægðu ekki einar og sér til að tryggja samræmi í eftirliti um allt land, heldur þyrfti að vinna verkáætlun, með aðkomu beggja ráðuneyta og var lögð sérstök áhersla á að tryggt yrði fjármagn til að þróa upplýsingakerfi sem uppfylltu nútíma kröfur.

Í maí 2024 skipuðu umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra og matvælaráðherra stýrihóp sem var falið að rýna tillögur og sviðsmyndir starfshóps um breytt fyrirkomulag eftirlits á grundvelli laga um hollustuhætti og mengunarvarnir og laga um matvæli, sem skilaði skýrslu til umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra í ágúst 2023. Hópnum var jafnframt falið að leggja drög að innleiðingu á miðlægu umsýslukerfi sem tryggja ætti samræmda framkvæmd frá móttöku umsóknar til framkvæmdar eftirlits. Stýrihópurinn skilaði skýrslu í júní 2025. Helstu niðurstöður starfshópsins voru að þrátt fyrir góðan vilja og fagmennsku þeirra sem sinna eftirliti samkvæmt núverandi kerfi valdi óskýr verkaskipting því að áreiðanleiki og samfella í framkvæmd séu ekki tryggð. Telur stýrihópurinn tvær sviðsmyndir bjóða upp á raunhæfar leiðir til að skýra ábyrgð, draga úr ósamræmi og efla samhæfingu í framkvæmd opinbers eftirlits. Önnur sviðsmyndin felur í sér að allt eftirlit færist alfarið til ríkisstofnana. Hin sviðsmyndin felur í sér að framkvæmd eftirlits verði á svæðisbundnum grunni en stofnanir ríkisins fái skýrt yfirstjórnarhlutverk og aukið boðvald. Telur stýrihópurinn að sú sviðsmynd sé bæði flóknari í útfærslu og framkvæmd en sviðsmyndin þar sem allt eftirlit er fært til ríkisstofnanna.

Í skýrslu sinni leggur stýrihópurinn áherslu á, óháð því hvaða sviðsmynd verði valin, að ráðist verði í uppbyggingu sameiginlegs upplýsingakerfis sem haldi utan um starfsleyfi, eftirlitsferla, skilyrði og afgreiðslu erinda. Kerfið þurfi að tryggja gagnsæi, aðgengi og stöðlun og möguleika á sjálfsafgreiðslu.

Í tengslum við vinnu stýrihópsins vann Trausti Fannar Valsson dósent við lagadeild Háskóla Íslands lögfræðilega álitserð um stjórnsýslusamband milli stjórnvalda ríkisins og sveitarfélaga m.t.t. samræmingar á heilbrigðiseftirliti.

Í júlí 2024 sendi ESA atvinnuvegaráðuneytinu formlegt áminningarbréf þar sem bent er á að fyrirkomulag matvælaeftirlits á Íslandi standist ekki kröfur EES-samningsins. Helstu athugasemdir varða skort á samræmi, skýrri ábyrgð og yfirstjórn eftirlits.

Í maí 2025 vann KPMG þarfa og kröfulýsingu fyrir sameinaða innviði fyrir atvinnuvegaráðuneytið og umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið. Þarfa- og kröfulýsingin lýsir núverandi fyrirkomulagi eftirlits, þörfum og áskorunum ásamt tillögu að framtíðarfyrirkomulagi stafrænna sameinaðra innviða eftirlits með matvælum, hollustuháttum og mengunarvörnum. Áhersla er á straumlínulagaða þjónustu og að kerfishögun mæti kröfum um betri heildaryfirsýn gagna og rekjanleika í eftirliti, hlítu við lög og reglugerðir, samræmda áhættustjórnun og öryggi og að reglubundið eftirlit sé í samræmi við áhættu.

Í ljósi alls framangreinds tóku umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra og atvinnuvegaráðherra sameiginlega ákvörðun um að leggja til að allt eftirlit á grundvelli laga um hollustuhætti og mengunarvarnir og matvælalaga verði fært til Umhverfis- og orkustofnunar og Matvælastofnunar. Umhverfis, orku- og loftslagsráðherra mun leggja fram frumvarp á vörðingi þar sem eftirlit á grundvelli laga um hollustuhætti og mengunarvarnir færist frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til Umhverfis- og orkustofnunnar. Er frumvarpi þessu ætlað að bregðast við ábendingum í framangreindum skýrslum sem og áminningu ESA.

Er tillagan lögð fram í þeim tilgangi að tryggja skilvirkt eftirlit á málefnasviðinu og einfalda stjórnsýslu gagnvart þjónustugefum.

3. Meginefni frumvarpsins.

Frumvarpið felur í sér að sett verði á fót stofnun sem sameinar Matvælastofnun, Fiskistofu og Verðlagsstofu skipaverðs í eina stofnun. Stofnunin skal meðal annars sinna verkefnum á sviði sjávarútvegsmála, lagareldis, lax- og silungsveiði, fiskræktar, matvælamála, dýravelferðar og heilbrigði dýra og plantna. Hlutverk og verkefni nýrrar stofnunar er mótað eftir gildandi ákvæðum og verða þau að mestu leyti þau sömu sem Fiskistofu, Matvælastofnun og Verðlagsstofu skiptaverðs eru falin samkvæmt núgildandi lögum.

Í frumvarpinu er einnig lagt til að matvælaeftirlit verði fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Markmið með þeirri breytingu er að tryggja að opinbert eftirlit með matvælum sé árangursríkt, skilvirkt, óhlutdrægt og uppfylli kröfur um gæði og samræmi í framkvæmd og sé í samræmi við skuldbindingar Íslands samkvæmt EES-samningnum.

Verði frumvarpið að lögum verður komið á fót nýrri öflugri stjórnsýslu og eftirlitsstofnun. Stjórnsýsla verður einfölduð, öflugar starfstöðvar um land allt koma til með auka skilvirkni fyrir eftirlitsþega, eftirlitsaðila og almenning.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Frumvarpið felur ekki í sér álitaeftirni sem kallar á sérstaka umfjöllun um samræmi við stjórnarskrá. Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur í formlegu áminningarbréfi bent á að fyrirkomulag matvælaeftirlits á Íslandi standist ekki kröfur EES-samningsins og er frumvarpinu meðal annars ætlað að bregðast við þeim ábendingum.

5. Samráð.

Áform um lagasetningu voru í samráðsgátt stjórnvalda tímabilið 17. nóvember 2025 til 1. desember 2025 og bárust alls 16 umsagnir (mál nr. S-229/2025). Farið var ítarlega yfir þær umsagnir og þær teknar til skoðunar.

6. Mat á áhrifum.

6.1. Afleiðingar af samþykkt frumvarps fyrir almannahagsmuni og helstu hagsmunaaðila.

Talið er að breytingin muni hafa jákvæð áhrif hvað varðar aukin gæði, skilvirkari þjónustu og slagkraft til að standa að öflugum þróunarverkefnum á þeim sviðum sem stofnunin starfar á. Mikið ákall hefur verið frá atvinnulífinu um aukna skilvirkni, meira gagnsæi og minni áhrif íþyngjandi regluverks þegar kemur að atvinnulífinu. Til verður burðugri stofnun með öflugar starfstöðvar um allt land og allt sem þarf til að efla og bæta umgjörð um eftirlit með þessum mikilvægu atvinnugreinum. Breytingin er jafnframt viðbragð við formlegu áminningarbréfi ESA og er ætlað að tryggja að opinbert eftirlit á sviðum matvæla, fódurs og dýraheilbrigðis fari fram á skilvirkan hátt og í samræmi við EES reglur.

6.2 Áhrif á stjórnsýslu ríkisins og sveitarfélaga.

Samfélagslegur ávinningur sameiningar er metinn mikill sem felst í öflugri starfstöðvum um land allt. Starfstöðvar eru víða en þær eru litlar og lítil tækifæri til starfsþróunar og fjölbreytileika í starfi. Með sameiningu stofnananna og viðbótum sem koma með verkefnum frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga skapast grunnur fyrir stærri og öflugri einingar víða um

land. Vinnustaðir verða með fjölbreyttari verkefni, fleiri stöðugildi og þar með skapast einnig tækifæri til að fjölga störfum sem eru auglýst óháð staðsetningu. Slík þróun er hvoru tveggja í senn stórt hagsmunamál hvað varðar byggðaðróun og ekki síður jafnréttismál og skapar þar með mikinn samfélagslegan ávinning. Áætlað er að 15 til 20 störf færist frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til stofnunarinnar. Sveitarfélögin bera í dag allan kostnað við heilbrigðiseftirlit, umfang verkefna sem heilbrigðiseftirlit sinnir eru um 70% lögbundin verkefni (eftirlit með matvælum, hollustuháttum og mengunarvörnum). Önnur verkefni skila engum eða litlum tekjum. Þegar horft er til heildartekna og framlags sveitarfélaga við heilbrigðiseftirlit virðast sveitarfélög vera að borga allt frá 23% til rúmlega 50% af heildarkostnaði. Varðandi tilfærslu verkefna sem falla undir eftirlit með matvælum og stöðugildin sem verða til hjá nýrri stofnun, þá er gert ráð fyrir því að þau reiknist inn í kostnaðargrunn gjaldskrár.

6.3. Fjárhagsmat.

Um sóknarsameiningu er að ræða þar sem áherslan er á aukna skilvirkni, gæði og einfaldari stjórnsýslu til hagsbóta fyrir þjónustugega. Áhrif frumvarpsins á ríkissjóð eru talin óveruleg. Til skemmri tíma má ætla að einhver kostnaður vegna sameiningar og breytinga falli til, er sá kostnaður ætlaður til að kosta breytingakostnað bæði sem tengist flutningi starfsfólks, breytinga og aðlögun starfstöðva, samræmingu eftirlitskerfa og önnur verkefni á sviði tækniinnviða og stafrænnar þróunar sem nauðsynleg er til að þróa þjónustu, auka sjálfvirkni og gæði en einnig til að vinna upp tækniskuld stofnananna. Til lengri tíma má ætla að stærri eining leiði til hagræðingar í rekstri og gert er ráð fyrir að nýta það fjármagn í að efla stofnunina svo hún sé vel í stakk búin til að sinna sínu lögbundna hlutverki. Áætlað er að ávinningur verði í rekstri þegar frá líður. Uppsöfnuð þörf er hjá stofnununum fyrir þróunarverkefnum ýmiskonar, sér í lagi á sviði stafrænnar þróunar og verkefna sem tengjast sjálfvirkni og stafrænum lausnum í þjónustu og eftirliti. Sömuleiðis er til staðar þörf fyrir aukið fjármagn í kjarnaverkefni.

6.4. Mat á jafnréttisáhrifum.

Frumvarpið hefur engin áhrif hvað varðar jafnrétti kynjanna. Það hefur jákvæð áhrif á byggðalög þar sem öflugri vinnustaðir verða til og tækifæri til frekari þróunar og flutnings starfa eða starfa óháð staðsetningu ættu að verða til.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í greininni er fjallað um yfirstjórn stofnunarinnar en gert er ráð fyrir að stofnunin verði hefðbundin ríkisstofnun undir yfirstjórn ráðherra.

Um 2. gr.

Í greininni er fjallað um hlutverk stofnunarinnar en hún skal starfa að stjórnsýsluverkefnum á sviði sjávarútvegsmála, lax- og silungsveiði, fiskræktar, lagareldis, matvælamála, dýravelferðar og heilbrigði dýra og plantna, sem og hlutverk samkvæmt lögum um skiptaverð og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna. Þá annast stofnunin jafnframt daglega stjórnsýslu samkvæmt lögum og alþjóðlegum skuldbindingum sem snerta viðfangsefni stofnunarinnar.

Um 3. gr.

Í 1. mgr. er kveðið á um að ráðherra skipi forstjóra stofnunarinnar. Jafnframt er kveðið á um ábyrgð forstjóra. Af stöðu forstjóra sem yfirmanns leiðir að honum ber að skipuleggja stofnunina, ráða starfsmenn og standa skil á fjárreiðum hennar og verkstjórn gagnvart fagráðherra, fjármála- og efnahagsráðherra, Ríkisendurskoðun og umboðsmanni Alþingis, eftir því sem við á. Um hlutverk og ábyrgð forstöðumanna eru bæði ákvæði í almennum lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996, og í lögum um opinber fjármál, nr. 123/2015.

Í 2. mgr. er kveðið á um að stofnunin geri árlega áætlun um störf stofnunarinnar, birti skýrslu og setji sér stefnu.

Í 3. mgr. er kveðið á um að hin nýja stofnun starfræki landamærastöðvar eftir þörfum til þess að hafa eftirlit með innflutningi búfjárafurða, sjávarafurða og lifandi ferskvatns- eða sjávar. Samkvæmt 27. gr. b í lögum um matvæli, nr. 93/1995, skal allur innflutningur búfjárafurða, sjávarafurða og lifandi ferskvatns- eða sjávardýra frá ríkjum utan Evrópska efnahagssvæðisins fara um landamærastöðvar. Á landamærastöðvum skal fara fram athugun á skjölum og samanburður á þeim og sendingu til að sannreyna uppruna hennar og ákvörðunarstað. Í dag eru reknar fimm slíkar stöðvar.

Í 4. mgr. er kveðið á um að hjá stofnuninni skuli starfa yfirdýralæknir sem heyrir undir forstjóra. Yfirdýralæknir heyrir undir forstjóra Matvælastofnunar samkvæmt núgildandi lögum. Með frumvarpinu er verið að horfa frá því að ráðherra skipi yfirdýralækni. Í nóvember 2023 skilaði Ríkisendurskoðun skýrslu um Matvælastofnun og kom fram að ákvæði laga um að ráðherra skipi yfirdýralækni væri ekki í samræmi við almenna stjórnsýsluhætti. Ein af ábendingum Ríkisendurskoðunar til ráðuneytisins var að endurskoða þetta fyrirkomulag. Er því lagt til að horfa frá embættisskipan yfirdýralæknis en að kveðið verði á um í lögum að yfirdýralæknir skuli starfa hjá stofnuninni og að hann heyri undir forstjóra. Þannig er tryggt að yfirdýralæknir verði hluti af skipulagi nýrrar stofnunar en það verður á ábyrgð forstjóra að ráða í starfið. Tekið er fram að yfirdýralæknir skuli vera fulltrúi Íslands í alþjóðasamskiptum á sviði dýraheilbrigðis og dýravelferðar.

Í 5. mgr. er kveðið á um að sérstök eining sé til staðar innan stofnunarinnar sem fer með hlutverk samkvæmt lögum um skiptaverð og úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna. Gert er ráð fyrir að einingin sé sjálfstæð innan stofnunarinnar.

Í 6. mgr. er mælt fyrir um heimild ráðherra til að setja í reglugerð nánari ákvæði um skipulag og starfsemi stofnunarinnar að fengnum tillögum forstjóra.

Um 4. gr.

Í ákvæðinu er talin upp helstu verkefni stofnunarinnar en þó er ekki um tæmandi talningu að ræða. Stofnuninni eru falin verkefni í fjölmörgum lögum.

Um 5. gr.

Í ákvæðinu felst almenn regla um heimildir við framsal eftirlits.

Um 6. gr.

Um er að ræða ákvæði um heimild hinnar nýju stofnunar til vinnslu og meðferðar persónuupplýsinga í störfum sínum. Til að sinna eftirlitshlutverki sínu aflar stofnunin og vinnur með mikið magn gagna. Sum þessara gagna geta verið persónugreinanleg og því er nauðsynlegt að stofnunin hafi heimild til vinnslu persónuupplýsinga. Í lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga eru persónuupplýsingar skilgreindar sem

sérhverjar upplýsingar um persónugreindan eða persónugreinanlegan einstakling. Einstaklingur telst persónugreinanlegur ef unnt er að persónugreina hann, beint eða óbeint, svo sem með tilvísun í auðkenni eins og nafn, kennitölu, staðsetningargögn, netauðkenni eða einn eða fleiri þætti sem einkenna hann í líkamlegu, lífeðlisfræðilegu, erfðafræðilegu, andlegu, efnalegu, menningarlegu eða félagslegu tilliti. Telja verður að t.a.m. bændur, útgerðaraðili, skip og skipaskrárnúmer geti fallið undir persónugreinanlegar upplýsingar og er því ljóst að stofnunin meðhöndlar persónuupplýsingar í störfum sínum.

Miðað er við upplýsingar hvort sem um er að ræða upplýsingar sem safnað hefur verið í eftirlitstilgangi, eða til úrvinnslu og útgáfu upplýsinga á málefnasviði stofnunarinnar og í samræmi við hlutverk hennar. Þá er mikilvægt að tiltaka að um meðferð slíkra mála verður að uppfylla skilyrði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

Svipuð ákvæði voru áður í lögum um Fiskistofu, en sértæk ákvæði um rafrænt eftirlit og vöktun hafa verið færð í sérlæg um stjórn fiskveiða. Um vinnslu og meðferð persónuupplýsinga á grundvelli sérstakra heimilda til eftirlits, eins og um rafrænt eftirlit og vöktun á grundvelli laga um stjórn fiskveiða, vegna eignarhalds útgerðarfélaga og aðrar upplýsingar sem stofnuninni berast og eru nauðsynlegar í þágu opinbers eftirlits stofnunarinnar, er fjallað um í viðkomandi sérlægum.

Um 7. gr.

Í greininni er fjallað um gjaldskrá stofnunarinnar en gert er ráð fyrir að ráðherra staðfesti nýja gjaldskrá fyrir stofnuna, fyrir þjónustu og eftirlit sem stofnuninni er falið að sinna skv. lögnum og öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir.

Ákvæði um gjaldskrárheimildir voru áður að finna í II. kafla laga um Fiskistofu en ekki var sérstök gjaldskrárheimild í lögum um Matvælastofnun, heldur voru þau í sérlægum. Hér er farin sú leið að vera með stutt en skýrt ákvæði um útgáfu og birtingu gjaldskrár að fengnum tillögum hinnar nýju stofnunar, en lýsing á heimildum til að taka gjald fyrir tiltekna þjónustu og eftirlit kemur fram í sérlægum þar sem stofnunin hefur hlutverk, og þá bæði hvað varðar matvælamál og á sviðum sjávarútvegs, t.a.m. í lögum um stjórn fiskveiða, eins og fjallað er um síðar.

Um 8. gr.

1. mgr. þarfnast ekki skýringar.

Í 2. mgr. er kveðið á um að Matvælastofnun, Fiskistofa og Verðlagsstofa skiptaverðs verði lagðar niður við gildistöku laganna og að stofnunin taki við hlutverki, verkefnum, réttindum og skyldum, eignum og skuldbindingum. Þá er einnig kveðið á um að lög um Matvælastofnun, nr. 30/2018 og lög um Fiskistofu nr. 36/1992 falli úr gildi.

Í 3. mgr. er kveðið á um að embætti Fiskistofustjóra, forstjóra Matvælastofnunar, forstöðumanns Verðlagsstofu skiptaverð og embætti yfirdýralæknis verði lögð niður við gildistöku laganna.

Um 9. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar á lögum um matvæli sem leiða af nýju stofnanaheiti.

10. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar sem eru nauðsynleg vegna tilfærslu verkefna samkvæmt lögnum frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Annars vegar er lagt til að 24. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga um matvæli, nr. 93/1995, falli brott, en þar eru opinberir eftirlitsaðilar skilgreindir sem Matvælastofnun eða heilbrigðisnefndir sveitarfélaga.

Hins vegar er lagt til að í stað þess að vísa til opinberra eftirlitsaðila í 32. tölul. 1. mgr. 4. gr. laganna verði vísað til stofnunarinnar.

Um 11. gr.

Lögð er til breyting á 6. gr. laganna. Í gildandi lögum er í greininni upptalning á því sem Matvælastofnun hefur opinbert eftirlit með samkvæmt lögum um matvæli. Þess í stað er lagt til að kveðið verði á um það í ákvæðinu að stofnunin annist allt opinbert eftirlit samkvæmt lögum.

Um 12. gr.

Í greininni er lögð til breyting á 8. gr. a laga um matvæli. Leiða breytingarnar af því að verkefni samkvæmt lögum eru færð frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 13. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 8. gr. c laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 14. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 9. gr. laga um matvæli sem leiða af flutningi eftirlits frá heilbrigðisnefndum til nýrrar stofnunar og miða að því að vísað verði til hennar í stað tilvísunar til opinbers eftirlitsaðila.

Um 15. gr.

Lagðar eru til breytingar á 10. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 16. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 3. mgr. 12. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 17. gr.

Lagðar eru til breytingar á 2. mgr. 13. gr. a laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 18. gr.

Í greininni er lögð til breyting á 14. gr. laga um matvæli. Leiða breytingarnar af því að verkefni samkvæmt lögum eru færð frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 19. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 20. gr. laga um matvæli, en þar er fjallað um leyfisveitingar á grundvelli laganna. Lagt er til að kveðið verði á um að framleiðsla og dreifing matvæla verði háð leyfi stofnunarinnar, en samkvæmt gildandi lögum eru leyfisveitingar bæði í höndum heilbrigðisnefnda sveitarfélaga og Matvælastofnunar.

Um 20. gr.

Í greininni eru lagðar til nokkrar breytingar á 22. gr. laga um matvæli, en í ákvæðinu er fjallað um opinbert eftirlit með framleiðslu og dreifingu matvæla. Í 1. málsl. 1. mgr. er lagt til, í samræmi við markmið frumvarpsins, að kveðið verði á um það að stofnunin fari ein með opinbert eftirlit með framleiðslu og dreifingu matvæla, í stað þess að heilbrigðisnefndir sinni þeim verkefnum.

Þá er lagt til að 2., 4. og 5. málsl. 1. mgr. falli brott, en þau ákvæði eru ekki nauðsynleg eftir að allt eftirlit er komið til nýrrar stofnunar.

Einnig er lagt til að ákvæði 2.-5. mgr. og 8., 9. og 11. mgr. 22. gr. verði felld brott, en þar er fjallað um flutning og framsal verkefna milli eftirlitsaðila og verkaskiptingu milli heilbrigðisnefnda og Matvælastofnunar og um samræmingarhlutverk Matvælastofnunar. Verða ákvæðin óþörf þegar allt eftirlit með framleiðslu og dreifingu matvæla er í höndum einnar stofnunar.

Loks er lögð til breyting á 10. mgr. um skráningu og birtingu upplýsinga um opinbert eftirlit sem er nauðsynleg vegna færslu eftirlits frá heilbrigðisnefndum til nýrrar stofnunar.

Um 21. gr.

Lagðar eru til breytingar á 23. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 22. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 23. gr. a laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 23. gr.

Í 23. gr. frumvarpsins eru lagðar til breytingar á 24. gr. laga um matvæli sem leiða af flutningi eftirlits frá heilbrigðisnefndum til nýrrar stofnunar og miða að því að vísað verði til stofnunarinnar í stað tilvísunar til opinbers eftirlitsaðila og felldar verði brott tilvísanir til heilbrigðisnefnda.

Um 24. gr.

Lagðar eru til breytingar á 25. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Í samræmi við það er lagt til að ákvæði 2. málsl. 4. mgr. um að sveitarfélög skuli gefa út gjaldskrá fyrir eftirlitsskylda starfsemi heilbrigðisnefnda vegna opinbers eftirlits samkvæmt lögnum falli brott.

Um 25. gr.

Í greininni er lögð til breyting á 27. gr. a laga um matvæli. Leiða breytingarnar af því að verkefni samkvæmt lögnum eru færð frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 26. gr.

Lagt er til að 6. mgr. 27. gr. b falli brott en þar er að finna tilvísun til laga sem felld voru brott með lögum nr. 144/2019. Lög um matvæli gilda um sjávarafurðir.

Um 27. gr.

Lagðar eru til breytingar á 27. gr. e laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 28. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 27. gr. f laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 29. gr.

Lagðar eru til breytingar á 28. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 30. gr.

Lagðar eru til breytingar á 29. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 31. gr.

Lagðar eru til breytingar á 30. gr. laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 32. gr.

Í greininni er fjallað um álagningu dagsektar þegar fyrirmælum sem gefin eru á grundvelli laga um matvæli er ekki sinnt. Lagðar eru til breytingar sem leiða af því að verkefni samkvæmt lögnum eru færð frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Meðal annars er lagt til að ákvæði um að dagsektir sem heilbrigðisnefndir sveitarfélaga leggi á renni til rekstraraðili falli brott, en verði frumvarpið að lögum munu dagsektir einungis verða lagðar á af stofnuninni og renna í ríkissjóð.

Um 33. gr.

Lagðar eru til breytingar á 30. gr. b laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 34. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 30. gr. c laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 35. gr.

Lagt er til að 30. gr. e laga um matvæli verði felld brott, en í greininni er fjallað um þau tilvik þegar ágreiningur rík milli heilbrigðisnefndar og sveitarstjórnar um framkvæmd laganna. Er ákvæðið óþarft ef samþykkt verður að færa eftirlit samkvæmt lögnum frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 36. gr.

Lagðar eru til breytingar á 30. gr. f laga um matvæli sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 37. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 38. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 3. gr. laga um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru nr. 22/1994 sem leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar. Lagt er til að 2.-4. mgr. falli brott, en í málsgreinunum er fjallað um framsal Matvælastofnunar til heilbrigðisnefnda sveitarfélaga.

Um 39. gr.

Lögð er til breyting á 6. gr. c laga um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru. Breytingarnar leiða af því að eftirlit samkvæmt lögnum er fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 40. gr.

Lagt er til að gerðar verði breytingar á 7. gr. j laga um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru, en breytingarnar sem lagðar eru til leiða af tillögum um að eftirlit samkvæmt lögnum verði fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 41. gr.

Í greininni er lögð til breyting á 8. gr. laga um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru, en breytingin er nauðsynleg ef eftirlit samkvæmt lögnum verður fært frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 42. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 43. gr.

Lögð er til breyting á skilgreiningu á opinberum eftirlitsaðila í 3. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu, nr. 130/2014. Er lagt til að stofnunin verði eini opinberi eftirlitsaðilinn í stað Matvælastofnunar og heilbrigðisnefnda sveitarfélaga.

Um 44. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 29. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu sem eru nauðsynleg vegna tilfærslu verkefna samkvæmt lögnum frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 45. gr.

Lagt er til að gerðar verði breytingar á 30. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu, en í ákvæðinu er fjallað um framsal eftirlits. Leiða breytingarnar af því að framvegis er gert ráð fyrir að stofnunin fari ein með eftirlit með framkvæmd laganna.

Um 46. gr.

Í greininni er lögð til breyting á 32. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu þar sem fjallað er um gjaldtöku vegna eftirlits. Leiða breytingarnar af því að framvegis er gert ráð fyrir að stofnunin fari ein með eftirlit með framkvæmd laganna og þar af leiðandi verði gjaldtaka vegna eftirlits alfarið í höndum stofnunarinnar.

Um 47. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á 33. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu sem eru nauðsynleg vegna tilfærslu verkefna samkvæmt lögnum frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til nýrrar stofnunar.

Um 48. gr.

Lagðar eru til breytingar á 34. gr. laga um vernd afurðarheita sem vísa til uppruna, landsvæðis eða hefðbundinnar sérstöðu þar sem fjallað er um stjórnsvaldssektir. Í samræmi við

meginefni frumvarpsins er lagt til að einungis stofnunin geti lagt stjórnvaldssektir á framleiðendur afurða sem brjóta gegn nánar tilgreindum ákvæðum laganna.

Um 49. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af því að Verðlagsstofa skiptaverðs er lögð niður og flytjast verkefni hennar til nýrrar stofnunar.

Um 50. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af því að Verðlagsstofa skiptaverðs er lögð niður og flytjast verkefni hennar til nýrrar stofnunar.

Um 51. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af því að Verðlagsstofa skiptaverðs er lögð niður og flytjast verkefni hennar til nýrrar stofnunar. Tekið er fram að innan hinnar stofnunarinnar verði verkefni og hlutverk skv. lögnum rekin í sérstakri einingu með tilteknum starfsmönnum, til að tryggja ákveðið sjálfstæði frá öðrum verkefnum stofnunarinnar.

Um 52. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 53. gr.

Í greininni er kveðið á um sterkari heimildir stofnunarinnar til að afla upplýsinga um fiskverð og afurðaverð úr tollaupplýsingum frá Skattinum en það er talið nauðsynlegt svo að stofnunin geti borið saman upplýsingar sem útgerðir skila inn til stofnunarinnar og raunverð sem samið er um í útflutningi á fiski og afurðum og kemur fram í tollskýrslum. Þannig getur stofnunin aflað upplýsinga frá Skattinum ekki einungis í einstökum málum heldur einnig með almennum hætti sem geta náð yfir tiltekið tímabil í senn.

Um 54. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 55. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 56. gr.

Í greininni er kveðið á um nýtt heiti laganna þar sem Verðlagsstofa skipatverðs er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju nýrrar stofnunar.

Um 57. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 58. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Verðlagsstofa skipatverðs er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju nýrrar stofnunar.

Um 59. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju stofnunar, ásamt breytingu á tilvísun til gjaldskrár.

Um 60. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir hinnar nýju stofnunar í lögum um stjórn fiskveiða. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði sjávarútvegs, inn í lög um stjórn fiskveiða, lög um umgengni um nytjastofna sjávar, lög um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands, lög um fiskveiðar utan lögsögu Íslands, lög um veiðar og vinnslu erlendra skipa í fiskveiðilandhelgi Íslands, og lög um vinnslu afla um borð í skipum. Ráðherra staðfestir gjaldskrá stofnunarinnar og birtir í B- deild Stjórnartíðinda sem fyrr, sbr. ákvæði 6. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra veiðileyfa og framkvæmd eftirlits, svo og vegna úthlutunar og flutnings aflamarks og aflahlutdeildar og útgáfu vottorða. Nú er einnig með skýrari hætti heimild til gjaldtöku vegna sendingu tilkynninga, sjóstangaveiðimóta, frístundaveiða, gagnavinnslu, aðgangs að vefþjónustu og annarra slíkra starfa, þ. á m. um ferðakostnað og tímagjald sérfræðinga. Gjaldskrá skal taka mið af raunkostnaði sem hlýst af í heild og má ákvörðun gjalds ekki vera hærri en sá kostnaður. Að lokum er fjallað um innheimtu gjalda sem er eins og hefur verið í lögum um Fiskistofu.

Um 61. gr.

Í greininni er lögð til grein um heimild fyrir stofnunina að nota fjarstýrð loftför í eftirlitsstörfum sínum sem eru búin myndavélum til upptöku eða annan fjarstýrðan búnað sem getur safnað upplýsingum, m.a. með neðansjávarförum. Ákvæðið hefur verið í lögum um Fiskistofu en færist nú inn í lög um stjórn fiskveiða. Þá er nýtt að heimilt sé einnig að nýta neðansjávarför en ekki einungis fjarstýrð loftför. Þá er með sama hætti fjallað um vinnslu og meðferð persónuupplýsinga sbr. því sem kemur fram í lögum um Fiskistofu. Þá er einnig ákvæði, sem byggir á eldra ákvæði til bráðabirgða í lögum um Fiskistofu, og rann út árið 2024, gert tímalaust sem segir fyrir um heimild fyrir stofnunina til að eiga samstarf við útgerðaraðila um rafræna vöktun í fiskiskipum.

Um 62. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju stofnunar, ásamt breytingu á tilvísun til gjaldskrár.

Um 63. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir stofnunarinnar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði sjávarútvegs, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 64. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 65. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir stofnunarinnar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði

sjávarútvegs, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 66. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 67. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir stofnunarinnar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði sjávarútvegs, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 68. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 69. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir stofnunarinnar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði sjávarútvegs, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 70. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 71. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju stofnunar, ásamt breytingu á tilvísun til gjaldskrár.

Um 72. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir stofnunarinnar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg á sviði sjávarútvegs, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjaldtöku til útgáfu allra leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 73. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 74. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju stofnunar. Þá er ekki skylda í lögum til að reka sérstakt svið innan stofnunarinnar um lax- og silungsveiði og fylgi því annarri stjórnsýslu.

Um 75. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 76. gr.

Í greininni er lögð til ný grein um gjaldtökuheimildir hinnar nýju stofnunar. Þannig er verið að færa gjaldtökuheimildir og innheimtu gjalda úr lögum um Fiskistofu inn í sérlæg, þ.m.t. á

sviði lax- og siliungsveiði, sbr. umfjöllun um 60. gr. Þannig ná heimildir til gjalddöku til útgáfu leyfa og framkvæmd eftirlits og fleiri atriða.

Um 77. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 78. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa og Matvælastofnun eru lagðar niður og flytjast verkefni þeirra til hinnar nýju stofnunar.

Um 79. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa og Matvælastofnun eru lagðar niður og flytjast verkefni þeirra til nýrrar stofnunar.

Um 80. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður og flytjast verkefni hennar til nýrrar stofnunar.

Um 81. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Matvælastofnun er lögð niður og flytjast verkefni hennar til nýrrar stofnunar.

Um 82. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar á skipun fíksjúkdómanefndar, um að nefndin verði skipuð þremur en ekki fimm einstaklingum, einn samkvæmt tilnefningu Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, sem jafnframt skal vera formaður nefndarinnar, einn samkvæmt tilnefningu Hafrannsóknastofnunar og einn samkvæmt tilnefningu stofnunar.

Um 83. gr.

Í greininni er kveðið á um yfirstjórn og framkvæmd stjórnsýslu samkvæmt lög um skeldýrarækt, í ljósi þess að Fiskistofa og Matvælastofnun verða lagðar niður. Þannig er kveðið á um að ráðherra fari með yfirstjórn mála samkvæmt lögunum en framkvæmd stjórnsýslunnar verði að öðru leyti í höndum nýrrar stofnunar sem hefur eftirlit með því að ákvæðum laganna sé framfylgt.

Um 84. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar sem leiða af nýju stofnanaheiti.

Um 85. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Matvælastofnun er lögð niður.

Um 86. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Matvælastofnun er lögð niður.

Um 87. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Matvælastofnun er lögð niður og flytjast verkefni hennar til hinnar nýju stofnunar.

Um 88. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Fiskistofa er lögð niður.

Um 89. gr.

Í greininni er kveðið á um breytingar þar sem Matvælastofnun er lögð niður.

Um 90. gr.

Með vísan til þeirrar breytingar sem lögð er til um að yfirdýralæknir verði ekki skipaður af ráðherra heldur ráðinn af forstjóra nýrrar stofnunar til samræmis við almenna stjórnsýsluhætti er lagt til að ekki verði kveðið á um yfirdýralækni sem embættismann í lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

Um ákvæði til bráðabirgða

Í 1. mgr. ákvæðis til bráðabirgða er kveðið á um að öll störf hjá Matvælastofnun, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs séu lögð niður frá og með 1. janúar 2027 þegar hin nýja stofnun tekur til starfa. Kveðið er á um að starfsfólk Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs, að undanskildum forstjórum, njóti forgangs til þeirra starfa sem munu verða til með tilkomu nýrrar stofnunar, að því gefnu að starfsfólk uppfylli hæfisskilyrði og önnur lögbundin skilyrði til starfsins. Getur komið til þess að gerðar verði breytingar á starfi eða starfsstigi í samræmi við nýtt skipulag og starfslýsingu.

Í 2. mgr. er kveðið á um að starfsfólki heilbrigðisnefnda sveitarfélaga, sem unnið hefur við eftirlit með matvælum, og uppfyllir lögbundin skilyrði til starfsins sem og skilyrði laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996, eigi forgangsrétt til starfa hjá stofnuninni. Það á þó ekki við um starfsfólk heilbrigðisnefnda sem eingöngu hefur sinnt eftirliti með hollustuháttum og mengunarvörnum eða öðrum störfum hjá heilbrigðieftirliti sveitarfélaga. Gert er ráð fyrir að um 15 til 20 stöðugildi færast frá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga til hinnar nýju stofnunar og því er kveðið á um að ef fleiri starfsmenn heilbrigðisnefnda sveitarfélaga sækist eftir starfi en stöðugildi leyfa skuli fara fram hæfismat.

Í 3. mgr. er kveðið á um að gert sé ráð fyrir að starfsfólk Matvælastofnunar, Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs sem ræður sig hjá nýrri stofnun haldi þeim réttindum sem það hefur áunnið sér til námsleyfis og um lengdan uppsagnarfrest þegar kjarasamningar gera ráð fyrir að sá réttur miði við samfellt starf hjá sömu stofnun. Var horft til laga um Umhverfis- og orkustofnun en samskonar ákvæði var bætt við í þau lög í kjölfar samráðs.

Í 4. mgr. er kveðið á um að við ráðstöfun starfa skv. 1 og 2. mgr. þurfi ekki að gæta að auglýsingaskyldu 7. gr. laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996.

Í 5. mgr. er kveðið á um heimild ráðherra til að skipa forstjóra stofnunarinnar áður en lögin taka gildi. Forstjóra verður heimilt frá og með skipun sinni og fram að þeim tíma sem stofnunin tekur til starfa að undirbúa starfsemi stofnunarinnar.

Þá er að endingu kveðið á um heimildir Fiskistofu og Matvælastofnunar til þess að keyra saman gagnagrunna sína frá því að lögin eru samþykkt á Alþingi og þar til ný stofnun tekur til starfa.